

Maar wij willen antwoorden, dat wij niet in de rust zijn. Er blijft dan een rust over voor het volk van God; maar Jozua bracht niet in de rust, en Christus heeft den sabbath wel veroverd, doch hij deed dat door den arbeid van zijn ziel. De Heer was in den storm niet, zegt Erens. Hij moest er bij zeggen, dat dit gold voor Elia, op één tijdsgewricht in zijn leven. Maar de Heere (God) was wel in de stormen van den Sinaï en in den wind van het Pinksterfeest, en in de aardbeving van den sterfday van Christus; en: nog eenmaal zegt Hij, nog eenmaal zal Ik bewegen niet alleen den hemel maar ook de aarde.

Bewegen zal Ik de aarde.
Want rondom Christus zijn wolken en donkerheid.

En de sabbath van God is door de zonde verwoest; en in arbeid is God om den nieuwen sabbath te veroveren.

En door het kruis heeft Hij alle ding bewogen, ook den stillen planeet van Dante: Saturnus; bewogen het heelal.

En wie Christus met Boeddha heeft opgesmolten, die heeft niet alleen gezondigd tegen God, die den Middelaar zich doet buigen in dood tot ons opdat hij in de saamspanning van hel en hemel het handschrift der zonde zou hechten aan het kruis. Maar die heeft ook overtreden tegen de kunst; want al wat God doet is gedragen door een heilige orde; de stijl mag verschrikkelijk zijn, maar hij is goddelijk.

En het mystieke koor zingt wel daarboven.
Doch het zingt van koopen, en van strijd en van bloed en van slachting.

En de bijbel heeft wel droomen bewaard. Maar al die droomen zijn vol van beweging. Van den Christus noemt hij geen droom. Wel een visioen: ik zag den satan als een bliksem uit den hemel vallen. Dat was beweging. En toen het visioen verwerkelijk werd, hebben de engelen Gods gezongen. Maar hinner is immers de hoogste kunstvorm? Wie mocht denken, dat die engelenzang buiten zijn bereik staat, bedenke, dat in hetzelfde moment de engelen de menschen noemden: broeders. (Op. 12).

K. S.

Verbetering. In het vorig artikel stond bl. 213, kolom 2: dat de „leer van Jesus“ kan heeten, „medicijn en balsam“; dat is een stelling, die uit de leer van „grootmoeder komt“. Lees komms inplaats van kommapunt.

In dezelfde kolom, ongeveer tegen het eind, staat: dat... de dood van Christus niet kan wekken tot reïne verkondiging der onreine harten... Lees: niet „der“, maar: „de“ onreine harten.

De opstanding van Jezus.

Jezus leeft en wij met hem
Dood, waar is uw schrik gebleven?
Jezus leeft en Zijne stem
Roept ons ook eens weer in 't leven,
Zal ons eens met oer bekléén:
Dit is onze troost alleen.

Jezus leeft, wie nu nog vreest
Zou en Hem en God onteeren,
Zondaars mogen onbedeed
Zich tot Zijn genade keeren.
Jezus zendt geen zondaars heen:
Dit is onze troost alleen.

Jezus leeft, dit is gewis;
Waar ons pad ook heen moog leiden,
Zelfs geen macht der duisternis,
Niets zal ons van Jezus scheiden:
't Steunen op Zijn mogendheên,
Dit is onze troost alleen.

Jezus leeft, nu is de dood.
Ons een jgang tot het leven,
Welk een rust in stervensnood
Zal dit woord ons harte geven;
„Gij, o Heiland, Gij alleen,
Gij zijt onze troost alleen.“

(Ahasv. v. d. Berg.)

ZENDING EN EVANGELISATIE.

Het Jubileum van Djocja.

Djocja jubileert!

Vijf en twintig jaren is het geleden, dat het zendingswerk in Djocjakarta krachtig werd aangevat, o.a. door de uitzending van Ds Zwaan, en tevens door de oprichting van Dr Scheurer's hospitaal. En het is niet te verwonderen, dat de kerken van Noord-Holland de gelegenheid van de opening van het nieuw gebouwde hospitaal gaarne aangrijpen, om den ganschen arbeid van een kwarteeuw met dank aan God te overdenken.

25 jaren is niet veel in de zending. Maar hoeveel is er niet in deze jaren op Java in het gemeen en in Djocja in het bijzonder gebeurd!

Toen Ds Zwaan, in Oct. 1900 uitgezonden, zich bij zijn aankomst op de hoogte ging stellen van den stand van zaken, kwam hij tot de droeve ontdekking, dat de vroegere, nu afgescheiden gemeenten van Sadrach voor hem ontoegankelijk waren, en eigen-

lijk maar op drie plaatsen wakke aanrakingspunten werden gevonden.

Hij had echter het groote voorrecht, dat kort voor zijn komst het hospitaal was in gebruik genomen, waaraan voor altijd de naam van Dr Scheurer is verbonden.

Ja, om dat hospitaal is Djocja vooral bekend geworden, en is het mede een centrum van den arbeid der Ger. Kerken op Midden-Java.

Ook hier zijn de bijzondere leidingen van Gods Voorzienigheid op te merken.

Immers, eerst werkte Dr Scheurer in Poerweredjo; daarna werd het wenschelijk geoordeeld, ook voor zijn taalstudien, dat hij naar Solo ging. Maar toen daar de arbeid onmogelijk werd, trok hij na rijp beraad naar Djocja. In 1899 kreeg hij van den sultan toestemming om een hospitaal te bouwen, hetwelk in 1900 met 100 bedden geopend werd.

Terwijl Ds Zwaan zich vooral er op toelegde, om te bevestigen en te verdiepen, werkte het hospitaal krachtig mede aan de uitbreiding van Gods Koninkrijk. Het verkreeg een goeden naam. Dr Scheurer bleek niet alleen een voortreffelijk vakman te zijn, een medicus van groote bekwaamheid, maar hij wist door zijn optreden het vertrouwen, ja de harten der Inlanders te winnen. „Dokter toeloeng“ (de dokter, die helpt) werd zijn eereitel.

Hoe smartelijk voor het werk en niet minder voor hemzelf was het, dat hij om gezondheidsredenen naar Nederland terug moest. Toen kwam Dr Pruys in zijn plaats, die den arbeid op denzelfden voet voortzette, d.w.z. ook met buitengewone bekwaamheid en getrouwheid. Hij was de man, die uitbreiding aan het werk gaf door het oprichten van de dusgenaamde hulphospitalen.

Slechts 12 jaren was het hem vergund aan het hoofd van het hospitaal te staan. Toen moest hij wegens overspanning zijn arbeid neerleggen. Terwijl Dr Scheurer in ons land voor de zending op allerlei wijze in actie blijft, heeft Dr Pruys zich blijven geven in Indië zelf, maar nu in een rustiger werkring. Het is bekend, hoe hij de aardbeving van het vorige jaar te Wonosobo heeft meegemaakt, terwijl zijn huis enz. volkomen ongeschonden bleven als door een wonder Gods.

In 1918 werd Dr Offringa directeur van het hospitaal. En hij, die in hetzelfde spoor gaat als zijn beide voortreffelijke voorgangers, heeft den arbeid niet alleen bevestigd, en uitgebreid wat de hulphospitalen betreft, maar tevens mag hij nu in deze maand het nieuw gebouwde hospitaal met 400 bedden in gebruik nemen.

Dezen hoogst bekwamen dokter, innigen christen en warmen zendingsman brengen wij door deze regels onzen hartelijken gelukwensch!

Het is een vreedag voor Dr Offringa en zijn helpers, zijn mededoktoren, verpleegsters, enz.

Het is een blijde dag voor Ds Pos, de miss, die naar, die sinds 1920 de plaats van Ds Zwaan inneemt.

Niet minder is het een feestdag voor Ds Bakker. Immers, Djocja heeft zijn goede reputatie ook aan den schoolarbeid te danken. En aan dien arbeid is de naam van Ds Bakker verbonden. Het is nu de gelegenheid niet over de Keucheniuschool te handelen, en haar verschillende reorganisaties te bespreken. De hoofdzaken mogen wel als bekend worden verondersteld. De Opleidingsschool, welke nu losgemaakt is van de Keucheniuschool, dient tot opleiding van onze aanstaande Pandita's Djawa, en vader en zoon Bakker wijden hieraan hun krachten. Bovendien heeft Ds Bakker Sr steeds de helpende hand geboden aan het zendingswerk tijdens verlof of vacature van den miss, predikant. Ja, een ieder ingewijde weet, op hoeveel manieren Ds Bakker het werk in Djocja gesteund heeft en nog steunt, buiten zijn eigenlijken schoolarbeid om.

De verlopen 25 jaren zijn van groote betekenis geweest en getuigen van rijken zegen. Dat de Hollandsche gemeente er groot is, spreekt vanzelf, daar de talrijke scholen en het hospitaal enz. vele Hollandsche krachten vragen. Maar ook de Inlandsche gemeente staat in zieleental bovenaan op Midden-Java. Beide gemeenten te zamen tellen nu meer dan 1300 zielen.

Het is niet onmogelijk, dat deze 25-jarige herdenking en het ingebruiknemen van het nieuwe hospitaal nog door een derde heugelijk feit zal worden gevolgd. Wij bedoelen, dat te Djocja de eerste Pandita Djawa zal worden beroepen. Dit zou dan de kroon zijn op het werk van deze kwarteeuw.

Slechts door groote subsidie is de Noord-Hollandsche zending in staat het nieuwe hospitaal te doen bouwen. Maar de kerken blijven zelf ook niet achter in het brengen van een offer. f50.000 moet uit Nederland worden bijeengebracht, om het hoofdgebouw te bekostigen. Het is een gunstig teeken, dat verscheidene kerken in Nederland meehelpen, ongetwijfeld zich herinnerende, van hoeveel belang het hospitaal ook voor de andere zendingssterren op Midden-Java geweest is, en nog is. Met het oog daarop deed het wel wat minder aangenaam aan, dat de miss, dienaar van Friesland gemeend heeft de kerken aldaar op te wekken, om niet mee te helpen aan het bijeenbrengen van de halve ton.

Trouwens, de christenen op Midden-Java denken

er anders over. En de bladen hebben gemeld, hoe de handen meen zijn geslagen, om Djocja aan een tweede kerk te helpen. Dat tweede kerkgebouw zou dan de feestgave worden van de broeders en zusters op ons zendingssterren, die zich mede zoo hartelijk verblijden over den grooten zegen, door God aan Djocja gegeven.

Eindelijk verschijnt, of is al verschenen, een „Gedenkboek“ met foto's en korte artikelen van hen, die bij den arbeid te Djocja betrokken zijn. Ongeveer 100 bl. groot zal het slechts f1.— kosten. Niet alleen de leden der Gerol. Kerken in Noord-Holland zullen zich dit gedenkboek aanschaffen; een ieder, die onder ons meeleeft in het zendingswerk, zal het willen bezitten.

Oorspronkelijk was de feestelijke ingebruikneming van het nieuwe hospitaal en de herdenking in ons land op 1 April bepaald; maar om onbekende redenen werd uit Indië gemeld, dat de datum 4 weken verschoven was. Bezwaar levert dit niet op. Moge dan allerwegen op 29 April in en door onze kerken God worden groot gemaakt voor hetgeen Hij in Djocja heeft willen doen; en breide Hij de vleugelen van Zijn Vaderlijke zorg ook verder over het zendingswerk uit.

En worde het aan Ds Breukelaar van Zaandam, die hoofdzakelijk den arbeid van uit Nederland leidt, gegeven, om nog vele jaren zijn groote kennis, en ijver en liefde aan het werk te Djocja te blijven wijden.

J. D. W.

BOEKBESPREKING.

Karel van den Oever, „Geestelijke Peilingen“. Roermond — J. J. Romen & Zonen.

Wie de laatste weken de artikelen gevolgd heeft, die ik in „De Reformatie“ schreef, zal den naam van Karel van den Oever als auteur van dit boek herhaaldelijk hebben aangetroffen; ook zal hij gezien hebben, hoe ik niet meer of minder blijbare instemming zijn bovengemeld werk vaak heb geciteerd.

Wanneer ik thans in deze rubriek het werk bespreek, is het niet zonder een gevoel van groote jaloeerschheid op de Roomschen, die in het vinden van normen voor de literatuur hun eigen wegen gaan en op eigen standpunt al bewuster durven denken en spreken. In di Roomsche werk staan heel volzinnen niet alleen, maar ook perikopen, die in een gereformeerde aesthetiek zoo zouden kunnen overgenomen worden; heiligen mischien koren op den molen is van de beklagenwaardige lieden, die in Rome den Antichrist en mitsdien in de gereformeerden van de Kuyperiaansche kerk (zoo zien ze ons) deszelfs schippen dragers. Met name wat de auteur schrijft over de aesthetische verwording van de Christus-figuur heeft meer dan eens mijn volle instemming.

Het spreekt vanzelf, dat de auteur zijn Roomsche standpunt herhaaldelijk scherp doet uitkomen en dan ook vierkant tegenover ons gaat staan. Maar dat doet niets af van de groote waarde, die zijn boek, niet alleen als model van een structuur van literaire kritiek uit confessioneel oogpunt, maar ook als uiting van scherpsinnigheid en onderscheidingsvermogen voor ons heeft en waardoor het ons bekoren en, voorzover wij tegenover hem moeten gaan staan, tot zelfstandig werk aansporen kan.

Wat hier wordt aangeboden is een verzameling van opstellen uit het tijdvak 1915—1923, die in verschillende periodieken verschenen zijn. Merkwaardig is dikwijls de kijk van den auteur ook op protestantische christelijkheid. Misschien is deze roomsche auteur verder dan menig antipapist in het erkennen, dat de ethica der Hervorming allerminst een belcisel tot schoonheid geweest is in den Geuzenpsalm; hij heeft er teminste meer van begrepen dan de antipapale broeder, die behalve Roomsche ook alle andere kerklieden en poëzie veroordeelt, behalve die van Lodewijk, Dathen en onze tegenwoordige psalmherijming. En over Vlaamsche poëzie durft de auteur harder noten kraken dan meer dan één zou durven denken. Conclusie: allermerkwaardigst en frisch, frisch, en: eerlijk.

K. S.

Dr K. Dijk, „Lijden en Loven“. Kampen — J. H. Kok.

Dit boek van bijna 200 bladzijden behandelt het boek Job in Schriftverdenkingen. Evenals indertijd ds v. Proosdij gedaan heeft, verwijst het in het woord vooraf naar het werk van Prof. Dr C. v. Gelderen, die, toen nog predikant te Schoonebeek, het boek Job behandelde in overzichtelijken vorm, alleen stilstaande bij de hoofdpunten van Jobs zielgeschiedenis. Maar terwijl ds v. Proosdij, naar hij zelf meedeelde, soms letterlijk dr v. Gelderen citeerde, daar gaat dr Dijk op eigen manier te werk en behandelt de stof meer in breederen, redeneerenden vorm. Ook in dit geschrift komt de schrijver naar voren, gelijk hij is. Het werk van dr Dijk kenmerkt zich door helderheid, rustig betoog en systematische inderling. Dit boek wijkt van dien regel niet af. De schrijver heeft zijn tekstkenoze zoo gedaan, dat van den „gang“ van het bijbelboek een overzicht gegeven wordt. Dat is ongetwijfeld een der grootste verdiensten van dit boek. De preekvorm is losgelaten, maar het stichtend element ontbreekt niet. En zoo worden in dit geschrift niet alleen de eenvoudigen geholpen, voor wie een schets van het boek Job minder beteekenis heeft dan de uit iedere perikop te „trekken“ leering, maar ook de meer op studie en onderzoek uitgaande geest vindt hier iets van zijn gading, juist omdat hij in gemakkelijk te volgen behandeling van de conceptie van het boek Job een overzicht ontvingt. Voeg daarbij, dat ook dr Dijk de vrouw van Job onthelt van den smaad der euwen, en dat zijn exegese, ook voor wie, in sommige opzichten, anders zou willen verklaren, den indruk maakt